

Še nekaj o Utripu

Iskreno čestitam avtorju *Utripa* dr. Jožetu Možini za povedano resnico. Kar nekaj velikih Slovencev mu je javno izrazilo podporo. Z njihovo oceno povsem soglašam, zato ne bom dodajala svojega, temveč bi bralce seznanila z nekaj ukazi in navodili najvišjih voditeljev KPS, ki so bolj sporočilna kot dokazovanje, da ni vredno proslavljati tragične krvave morije v Dražgošah, tako kot tudi ne v drugih krajih, kjer so imeli podobno tragično usodo.

Navodila dokazujejo, da je bila taktika, ki je bila predstavljena v razvpiti oddaji, premišljena, načrtna in vodena od zgoraj.

Voditelj »osvobodilnega boja« Edvard Kardelj je pisal svoji zvesti sodelavki Marjeti, Zdenki Kidrič, dne 14. junija 1942: *»Mi se moramo posluževati takih sredstev, ki bodo omogočala fašistično mobilizacijo italijanskega javnega mnjenja proti nam in s tem tudi ojačenje fašističnega terorja.«* Namen spopadov z okupatorjem in izbor krajev pa potrjuje konkreten napotek okrajnega komiteja KPS za Krás z dne 9. junija 1944, kjer omenja nekaj vasi, v katerih se je odnos do OF poslabšal, ker niso prizadete in prekaljene v borbi, poudarja, da jim je potrebno posvečati večjo »pažnjo«, in navaja primere, kako so navdušeni nad OF in nastrojeni proti okupatorju po vaseh, ki so bile požgane.

Naslednji razlog za tako ravnanje pa so Kardeljeva navodila pokrajinskemu komiteju za Primorsko z dne 31. decembra 1942, kjer pravi, da naša politika mora iti za tem, da notranje diferencira na tak način, da bo en del nujno prišel na pozicije OF, drugi pa na odprte pozicije bele garde, in dodaja: *»Čim večja in silnejša bo vaša vojna in politična akcija, tem bolj bo silila te elemente ali na naše pozicije ali pa se bodo našli na pozicijah, ki jih bo lažje razkrinkavati.«* Da bi tega ne pozabili, je Boris Kidrič 15. januarja 1944 opozoril sodelavko Miro Svetina Tomšič: *»Razviti moramo silno agitacijo za razvoj bele in plave garde in vseh njunih sredinskih satelitov v popolne okupatorske hlapce.«*

Več navodil o taktiki NOB s točno navedbo virov je predstavljenih v moji publikaciji *Primorska sredina v primežu bratomorne vojne*, ki jo izdala Slovenska matica leta 2011.

Razmišljajte, dragi bralci, ali je bila tragedija v Dražgošah pomota, nesposobnost ali zločin. Razmišljajte o proslavah našega osvobodilnega boja, o junakih na naših spomenikih in o »narodnih izdajalcih«, ki so nasprotovali in se upirali zlu.

MIROSLAVA CENCIČ,
ŠEMPETER PRI GORICI